

AAMUKAHVIT BIOKAASUN YMPÄRILLÄ

BIOKAASU PUHUTTAA ja siitä odotetaan merkittävää lisää energian tuotantoon. Mikä on biokaasutuotannon nykytilanne, tulevaisuuden näkymät ja sitä ohjaava politiikka? Mitkä ovat maatilamittakaavan biokaasutuotannon mahdollisuudet?

Näihin aiheisiin pureudutaan aamukahveilla syksyn ja talven mittaan tiistaisin klo 9 – 10 etäyhteyksien kautta. Aamukahvien sarjassa käydään läpi biokaasutuotantoa vahvuuksineen ja mahdollisuuksineen heikkouksia ja uhkia kieltämättä.

Biokaasun ympärillä on paljon pu-

hetta, mutta mitä biokaasutuotannossa tapahtuu juuri nyt? Mikä on tilanne Pohjois-Savossa, se selviää näiden kahvien aikana. Tuleeko maakuntaan laajamittaista biokaasutuotantoa ja kenen toimesta.

Kahveilla käydään läpi biokaasulaitosinvestoinnin lupavaatimukset, tarvittava tekniikka, biokaasun käyttömahdollisuudet sähköinä, lämpönä ja liikennekäytössä, raaka-aineiden sopimustuotanto, mädätysjäännöksen käyttö sekä biokaasutuotantoa ohjaavat kestävyyskriteerit. Jokaiselle aiheelle on oma kahvituntinsa.

Ensimmäiset kahvit juodaan tiistaina 25.10. Seuraa ilmoittelua, laita kahvit tippumaan ja tule kuulolle.

SAVONIA-AMK FARMGAS P-S 2 JA MTK-POHJOIS-SAVO
INNOSTU TIEDOSTA-HANKKEET

TARTU TOIMEEN

ELÄMME NOPEASTI MUUTTUVA-
SA toimintaympäristössä, mikä vaatii suunnitelmallisuutta. Oman yrityksen nykytilan tunnistaminen ja tavoitteiden kirkastaminen antaa raamit toiminnan muutostarpeisiin.

Suosittelen pohtimaan koko tilan strategiaa ja omia henkilökohtaisia tavoitteita. Kannattaa ottaa hyvissä ajoin yhteyttä toiminnan ja tuotannon suunnitteluun liittyvissä asioissa. Heikoin vaihtoehto on jäädä yksin.

Selvitetään yhdessä talouden ja tuotannon tämän hetken tilanne ja arvioidaan tulevaa. Ennakoidaan seuraavaa kasvukautta omiin tavoitteisiin suhteutuen.

Alla muutamia tärkeimpiä kohtia nykytilanteen selvittämiseen, mihin tulee erityisesti kiinnittää huomiota:

Talous:

- Selvitä tämän hetken tilanne, tee arvio vaikuttavimmista tulo- ja menoeristä ja keskity niihin – tee tarvittavat toimenpiteet ja muutokset hallitusti

- Ole rahoittajaan yhteydessä hyvissä ajoin mahdollisista muutostarpeista ja tee konkreettinen ehdotus – muista pitkän ja lyhyen aikavälin talouden suunnittelu ja seuranta

Tuotanto:

- Tuotannon arviointi pelto- ja karjan näkökulmasta
- Tee tarvittavat muutokset ruokintaan hyvissä ajoin
- Ennakoi seuraava kasvukausi ja tee strategia tuotantopanosten hankinnasta (määrät, rahoitus, kasviviljat) huomioiden oman kotieläintuotannon tavoitteet ja tarpeet

Onnistumme yhdessä!

TALOUDEEN ERITYISASIAN TUUNTIJA
JOAKIM PITKÄLÄ PROAGRIA ITÄ-SUOMI

Joakim Pitkälä

ME OLEMME RATKAISU TAI JARRU

MAASEUDUN TULEVAISUUDESSA

21.8.2022 pohdittiin menestyvien maatiilojen taustalla olevia yhdistäviä tekijöitä. Pellervon taloustutkimuksen (PTT), Luonnonvarakeskuksen (Luke) ja Työtehoseuran (TTS) selvityksessä menestyviä eli taloudellisesti ja henkisesti pärjääviä maatalousyrittäjiä yhdistivät yrittäjien ikä, uusien menetelmien ja ideoiden kokeileminen sekä markkinaorientoituminen eli valmius muuttaa toimintaa kysynnän mukaan.

Maataloudessa olemme tottuneet siihen, että emme voi hallita tuotantoolosuhteita, olemmehan luonnon armoilla. Viimeisen parin vuoden aikana olemme kokeneet lukuisia kriisejä, jotka ovat vaikuttaneet markkinoihin ja maatalouspolitiikkaan. Markkinat ovat olleet sekaisin tai epäreilut alkutuottajaa kohtaan. Viimeisimpänä Ukrainan sota on lisännyt keskustelua omavaraisuudesta ja ruokaturvasta. Painetta maatalousyrittäjää kohtaan syntyy lisäksi politiikasta ja kuluttajilta. Tulevaisuuden haasteena näemme vihreän siirtymän, ilmastonmuutoksen sekä ruokailutottumusten muuttumisen.

Mikään edellä mainituista haasteista ei tuhoa tai heikennä elinkeinomme toimintaedellytyksiä. On selvää, että politiikassa lisääntyvät erilaiset ympäristöä koskevat toimenpiteet joko vapaaehtoisena tai pakollisena. Kuluttajat ovat valvuneempia tuotteiden ympäristövaikutuksista ja tuotantomenetelmistä. Tämä näkyy muun muassa lukuisissa kyselytutkimuksissa, joiden mukaan miltei kaikkien eläinperäisten tuotteiden kysyntä tulee vähenemään. Mielenkiintoinen havainto on kuitenkin ollut maatalousyrittäjien vanhoihin tapoihin juurtuminen. ”Näin on ennenkin tehty”, tuttuako? Jos emme voi perustella tuotantoamme kuluttajalle,

niin miten voimme vaatia heitä myöskään ostamaan kotimaista?

Mikään muu maailmassa ei ole niin varmaa kuin muutos. Tulevaisuuden kannalta olisi äärimmäisen tärkeää seurata ja kuunnella kuluttajien toiveita, sillä muutoin vieraannumme kuluttajista. Muutokset ja vaatimukset voitaisiin nähdä mahdollisuutena, vaikka se voikin nykyisessä tilanteessa olla haastavaa. Esimerkiksi vihreä siirtyminen aiheuttaa pelkoa, koska ruoantuotantoon käytettävä pinta-ala saattaa vähentyä. Oma asenne ja tekeminen ratkaisee. Näetkö hömpäpölyt turhana ilmastovouhoutuksena vai lannoitusyhdyntä antavana viherlannoitusnurmuna? Aktiiviselle tilalle nämä ei ruoan- tai rehuntuotantoon sinä vuonna tarkoitetut lohkot voivat olla tarpeellinen osa viljelykiertoa sekä toisaalta maata-

louspolitiikan ja kuluttajien toiveiden mukaista toimintaa. Tai onko meillä velvollisuus tuottaa nykyinen määrä ruokaa huoltovarmuuden nimissä, jos markkinat eivät vedä ja valtiotakaan asia ei huoleta? Onko se maatalousyrittäjien murhe todellisuudessa? Kyse on ajatusmaailman muuttamisesta.

Yleisesti keskustelua seurattessa vastustamme valitettavan usein kaikkea mahdollista. Maatalous tai maatalousyrittäjät eivät kuitenkaan ole muita ylempänä, emmekä siksi voi vaatia eri vapauksia ruoantuotannon nimissä. Se ei kuitenkaan tarkoita, että kaikki asiat pitäisi heti hyväksyä, mutta ei niitä myöskään tarvitse tyrmätä. Tehdään muutoksesta voimavaara ja kilpailuetu!

POHJOS-SAVON MAASEUTUNUORTEN VALIOKUNTA

MITEN TOIMIA KUSTANNUSTEN-HALLINNASSA JA MARKKINOILLA

MAATALOUDEN KUSTANNUKSET

OVAT korkealla eikä ennusteiden mukaan tilanteeseen ole tulossa muutosta. Miten voit hallita nousevia ja nopeasti muuttuvia kustannuksia omalla tilal-

lasi? Miten voit vaikuttaa tuotteittesi myynnistä saatavaan hintaan ja tuotannon kannattavuuteen?

ENNAKOI JA SUUNNITTELE. Käytä

asiantuntija-apua ja ole valmis muuttamaan toimintoja markkinoiden muuttuessa. Muutokset markkinoilla voi luoda myös uusia mahdollisuuksia. Seuraa markkinoita niin ostojen kuin myyntien

osalta. Uskalla tehdä päätöksiä ja myös muuttaa olemassa olevia toimintatapoja. Muodosta päätösten tueksi tilasi asiantuntijatiimi. Mukana yhdessä ratkaisuja etsimässä voi olla myös kirjanpitäjä, talousasiantuntija, tuotantoneuvoja tai rahoittaja. Asiantuntijoiden käyttöön on mahdollista hyödyntää Neuvo 2020-rahoitusta. Nykyiset Neuvo 2020 palvelut ovat käytettävissä vuoden 2022 loppuun. Uudella 2023 alkavalla ohjelmakaudella Neuvo-palvelut ovat myös käytettävissä.

KÄYTÄ RESURSSIT TEHOKKAASTI ja harkiten. Panosten korkea hinta ja saatavuuteen liittyvät ongelmat ohjaavat meitä käyttämään panokset mahdollisimman tehokkaasti. Panosten tehokkaampaa käyttöä voi edistää suunnitelmallisella toiminnalla, vaihtoehtoisilla toiminta-

tavoilla sekä ottamalla käyttöön uusia tekniikoita. Esimerkkejä kustannusten hallintaan: valaisimien vaihto led-tekniikalle, ostotyypen korvaaminen käyttämällä typensitojakasveja tai kiertolan- noitteita viljelyssä. Öljyä voi säästää esim. suorakylvöllä ja rehuviljat voi kuivauksen sijaan säilöä murskeviljana. Muista myös urakointipalvelut. Kun toimit nyt, ehdit tekemään muutokset vuoden 2023 toimintoihin. Vinkkejä ja tietoiskuja saa mm. Innostu tiedosta -hankkeen tilaisuuksista.

OPI OSTAMAAN JA myymään. Panosten ostoissa hintaseuranta, ajoitus ja riittävän usean tarjouksen pyytäminen on nyt entistäkin tärkeämpää. Käyttöpääomarahoitukseen järjestämiseen kannattaa käyttää suunnittelua ja tehdä toimia. Ra-

hoituksen ollessa kunnossa voi panosten hankinnan yleensä tehdä edullisemmin. Budjetointi ja taloussuunnittelu auttaa myös panosten hankinnan ajoituksessa. Tuotteiden myyntien suunnittelun on myös entistä tärkeämpää. Esimerkinä työkaluista sadon hintakiinnitykset, varastojen hallinta ja myyntien ajoittaminen.

HUOLEHDI OMASTA JAKSAMISESTA.

Yrittäjän oma työkyky on tärkein voimavara. Pidä siitä huoli. Ole mukana työterveyshuollossa ja käytä työterveyshuollon palveluita aktiivisesti. Välitä viljelijästä -projektista saa maksutonta ja luottamuksellista apua niin jaksamiseen kuin talousasioidenkin selvittämiseen.

TOIMINNANJOHTAJA JARI KAUHANEN MTK-POHJOIS-SAVO

SATSAUS TULEVAISUUTEEN

PELTOALUEEN TILUSJÄRJESTELY ON paitsi yksittäisen tilan ponnahduslauta tulevaisuuteen, myös kylän yhteinen kehittämisshanke, jolla voidaan lisätä kylän elinvoimaa ja parantaa ympäristöä. Kun maatiloilla ajettavat matkat lyhenevät, ympäristö- ja ilmastopäästöt vähenevät ja liikenneturvallisuus paranee.

Pirstoutunut peltotilusrakenne heikentää maatalouselinkeinojen kannattavuutta. Huono tilusrakenne yhdessä maatalouden rakennemuutoksen kanssa on johtanut kasvua hakevien tilojen kannalta epäedulliseen kilpailutilanteeseen. Tämä vaikuttaa koko ruokaketjun kannattavuuteen.

Tilusjärjestely on käytännössä lähes ainoa keino, jolla voidaan kehittää nykyistä maatilojen tilusrakennetta. Tilusjärjestelyllä saavutettu kiinteistörakenne säilyy hyvänä ja kehittyä edelleen.

YHTEISTYÖLLÄ VARMISTETAAN TILUSJÄRJESTELYTOIMINNAN laatu ja vaikuttavuus. Tilusjärjestelytoiminta on aina laajaa yhteistyötä maanomistajien, eri järjestöjen, kyläläisten, urakoitsijoiden sekä viranomaisten ja tutkijoiden kanssa.

Tilusjärjestelystä saadut hyödyt näkyvät maatiloilla heti tilusjärjestelyn päätyttyä. Maanviljelijät jatkavat elinkeinonsa ja tilansa peltorakenteen kehittämistä myös tilusjärjestelyyn jälkeen, mikä lisää saavutettavissa olevia hyötyjä. Tästä löytyy toimivia esimerkkejä useista maakunnista.

Valtio osallistuu tilusjärjestelyyn

KUSTANNUKSIIN MERKITTÄVÄLLÄ SATSAUKSELLA. Valtion rahoituksella pelloille voidaan tehdä esimerkiksi kuitatusverkon ja viljelystieverkon parannuksia. Lisäksi tilusjärjestelyselvitys ja uuden tilussijoituksen suunnittelu on maanomistajille ilmaista, maanomistajien maksettavaksi jäävät toteuttamisen toimituskustannukset. Lisäksi valtio harjoittaa maanostotoimintaa tilusjärjestelyalueilla.

Valtio ostaa peltoja vapaaehtoisilla kaupoilla käypään hintaan, mikä tuo pelivaraa järjestelyihin. Valtion hankkimilla mailla parannetaan peltotilusrakennetta ja osa voidaan jakaa lisämaana aktiiviviljelijöille. Maanomistajat maksavat tilusjärjestelystä sen mukaan, miten paljon heille koituu niistä hyötyä.

KIURUVEDEN VILJELIJÖILLE JÄRJESTETÄÄN MARRASKUUNSA TILAISUUS, jossa heille kerrotaan alueen tilusrakenteesta ja sen parantamismahdollisuuksista. Tilaisuudessa käydään läpi huonon tilusrakenteen vaikutuksia sekä kerrotaan, kuinka tiluksia järjestelmällä on mahdollisuus saada huomattavia kustannussäästöjä.

TILUSJÄRJESTELYPÄÄLLIKKÖ VISA KORHONEN,
MAANMITTAUSLAITOS

Tilusjärjestelyllä parannetaan ja nykyaikaistetaan tilusrakennetta ja korjataan ajan kuluessa pirstoutunut kiinteistörakenne vastaamaan nykyajan tarpeita.

Järjestely parantaa maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannattavuutta.

Peltotiluksilla se säästää viljelijän aikaa, vähentää maatalousliikennettä ja viljelykustannuksia.

Hyvä kiinteistörakenne vaikuttaa vuosikymmeniä eteenpäin.

Maanmittauslaitos järjestää keskustelutilaisuuden tilusjärjestelystä kiinnostuneiden maanomistajien pyynnöstä. Tilaisuudessa he voivat pyytää tilusjärjestelyselvityksen tekemistä. Se on maanomistajille ilmainen.

Tilusjärjestelyn tekemisen edellytyksenä on, että hyödyt ovat kustannuksia suuremmat ja että sillä saadaan olennainen parannus tilusten sijoitukseen.

Järjestelyllä on oltava maanomistajien vahva kannatus.

Käytännössä järjestely on lähes ainoa keino, jolla nykyistä maatilojen tilusrakennetta voidaan kehittää.

Lähde: Maanmittauslaitos

BIOKAASUA PELLOILTA

BIOKAASUA PELLOILTA -HANKE hakee tuottajia ja kehittää toimintamallia suuren peltobiomassasta kaasua tuottavan laitoksen tarpeisiin.

KESKI-SAVON ALUEEN MTK-YHDISTYKSET käynnistivät maaliskuussa 2022 Leader-rahoitteen Biokaasua Pelloilta selvityshankkeen, jonka tavoitteena on löytää tuottajat vähintään 2000 ha peltoalan peltobiomassoille. Hankealueena on Leppävirran, Varkauden, Joroisten ja Pieksämäen alueet.

Hanke tukee Leppävirran Riikinnevan jätelaitoksen yhteyteen suunniteltavaa biokaasun tuotantoa. Lajittelemalla poltettavasta jätteestä bioliete, keräämällä alueen elintarviketuotannon ja maatalouden tähteet ja jätteet sekä noin 2000 ha peltobiomassat, laitoksen vuosituotannossa päästään 40-50 GWh energiamäärään. Tämä on riittävän suuri kannattavaan nesteytetyn biokaasun (LBG) tuotantoon. Laitosinvestoinnin toteuttaa Wega Group Oy.

Hankkeessa tarkastellaan myös tuotannon ja logistiikan ratkaisuja, kestävyyslainsäädännön vaatimuksia ja niiden täyttymistä sekä kerätään tietoa tarvittavan hankintayhtiön perustamiseen. Myös kierrätyslannoitteiden tuotanto selvitetään.

Tuotannosta kiinnostuneet tilat voivat ottaa yhteyttä hankevetäjä Esko Rissanen, 0400 658953 esko@hyvatuuli.fi.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

INNOSTU TIEDOSTA

INNOSTU TIEDOSTA -HANKE pyrkii lisäämään tilojen kannattavuutta tiedon ja yhteistyön välinein. Hanke on yhteistyöhanke, jota MTK-Pohjois-Savo toteuttaa yhteistyössä Luken, Luoteis-, Sydän- ja Ylä-Savon maaseutupalveluiden kanssa.

Suunnitteletko lisäansioita tai varsinaista tulonlähdettä? Lähiruoan ja lähituotteiden myynti opas on ilmestynyt. Nouda opas www.innostutiedosta.fi

Jari Kauhanen

Heini Mämmi

Susanna Purhonen

Vilma Kuosmanen

Anne-Mari Heikkinen

MTK-Pohjois-Savon toimisto ja toimihenkilöt

Postiosoite:
Tehdaskatu 37 70620 KUOPIO

Sähköposti:
pohjois-savo@mtk.fi tai
etunimi.sukunimi@mtk.fi

Kotisivu
<https://pohjois-savo.mtk.fi/>

Facebook
www.facebook.com/mtk.pohjoissavo

Instagram
www.instagram.com/mtk.pohjoissavo/

Perttu Sirviö 0503236191
Puheenjohtaja, maanviljelijä,
Iisalmi
perttu.sirvio@mtk.fi

Noora Räsänen 040 154 1234
Varapuheenjohtaja, marjatilayrittäjä,
Leppävirta
noora.hj.rasanen@gmail.com

Maaseudun muovit kiertoon -hanke
(Ylä-Savon pilotti)
noora.rasanen@mtk.fi

Jari Kauhanen 040 505 6718
Toiminnanjohtaja

Heini Mämmi 0504346943
Järjestöasiantuntija

Susanna Purhonen 044 413 3501
Toimistosihtööri

Vilma Kuosmanen 044 413 3503
Maaseutunuorten asiamies

Anne-Mari Heikkinen 044 705 0401
Projektipäällikkö
Innostu Tiedosta -hanke